

Izhaja v Trstu
Vsak petek ob 5. pop
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovna pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za polin četrt leta razmerno.

Glasiilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

V znamenju pasjega biča.

Imel je mož psička, lepega, dobrega, pridnega psička, imel pa je tudi lisico in volka. Psiček je bil res lep, dober in priden, kajti kadar se je zahotelo možu, je bilo treba le migljaja, in psiček se je dvignil pokoncu in lepo poprosil s šapicami, če se je le zazdelo gospodarju, je zaplesal psiček, kakor mu je zažvižgal gospodar. Ni bilo tako globoke vode, da ne bi bil psiček planil vanjo, samo ker je mož za šalo vrgel v vodo svojo palico, ki itak ni bila nič vredna, planil je psiček v vodo, ne da reši palico, temveč da stori voljo svojega gospodarja, ki se je le hotel pobahati, kako lepega, dobrega in pridnega psička ima. In če je mož potem pobožal psička, je psiček cvilil in tulil same radosti, da ga je pogladila gospodarjeva roka, dasiravno bi bil lahko cvilil in tulil lakote, kajti od same besede „priden“ in samega „božanja“ ne more živeti niti naj pridnejši kužek.

Bilo pa je to tako.

Mož je imel tudi lisico in volka, ki ju je imel silno rad, dasiravno mu je lisica ukradla kokoš, kjer in kadar mu jo je le mogla, in mu je volk trgal najlepše ovce. Kar nič nista skrivala niti lisica niti volk svojih tatinskih navad, poleg tega pa sta še iz vsega svojega lisičjega in volčjega srca sovražila gospodarju tako zvesto udanega psička, ki je zvesto stražil gospodarjevo ime in prestal marsikateri hud boj z lisico in volkom, da obrani gospodarjeve kokoši in ovce. Razpraskan, razgrizen in hudo krvaveč je potem psiček, ko je odgnal lisico in volka, prihajal k gospodarju, ponižno in udano mahajoč z repom, po trebuhu se je priplazil do gospodarjevih nog in hvaležno obliznil peto gospodarjevega črevlja, hvaležen, da je smel braniti gospodarja in njegovo last, misleč obenem, da bo vsaj po vsem tem dobil krvavo zaslužen skorjico kruha. Toda motil se je dobri, pridni, zvesti in udani kužek. Bolj je ljubil gospodar hnavsko lisico in požrešnega volka, pa je povlačal psičkovo udanost in zvestobo z — brco. In čim večkrat je psiček tvegaj svoje življenje za gospodarja, saj so se lisici in volku marsikdaj pocedile slinice ne samo po gospodarjevih kokoših in ovcah, temveč celo

po mesu dobrorejenega gospodarja samega, tem več brco je dobival, in končno je vzel gospodar še bič in neusmiljeno bil po ubogemu psičku. Ni se pa to zgodilo samo enkrat, ne, bilo je to dan za dnevom, saj sta lisica in volk prihajala od dne do dne grabežljivejša, psiček pa po vseh brcah in udarcih z bičem pazljivejši, udanejši, zvestejši in — lačnejši, dasiravno je bil tako zelo udan in zvest, da je celo sam nosil v gobčku bič, s katerim ga je tepel gospodar.

Zgodilo pa se je da je vrgel gospodar skorjico trdega kruha ubogemu psičku, ki jo je z veseljem pograbil in jo hotel tibo in mirno poglodati v svojem kotičku. Ni pa bilo to prav hnavski lisici in grabežljivemu volku. Sla sta k gospodarju ter zahtevala, da zopet vzame svojemu zvestemu in udanemu čuvaju in varihu skorjico psičku izpod zob. Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega: zarenčal je zvesti in udani psiček rekoč: vsaka pesem je le nekaj časa lepa in zasadil svoje ostre zobe s katerimi je dotlej tako udano in zvesto branil gospodarja in njegovo last, v — gospodarjevo roko.

In prav je imel!

Ali si more misliti kdo psa, ki bi bil bolj zvest in bolj udan svojemu gospodarju, kakor je bil dolgih šeststo in še več let slovenski narod vladar ki rodbini grofov Habsburških, katerim je s svojo srčno krvjo, ki jo je prelival na vseh mogočih bojiščih, pomagal zgraditi ono mogočno stavbo, ki jo dandanes imenujemo avstroogrsko monarhijo? Medtem ko so drugi narodi današnje naše države marsikaterikrat pozabili plačati svoj dolg zvestobe in udanosti Avstriji, je nima naš slovenski narod na sebi niti najmanjše pegice, vedno in vselej je stal kakor zvest in udan pes svojega gospodarja na straži ter krvaveč iz tisoč ran, pozabljajoč sebe in svoje, branil — cesarja, Avstrijo. Ni ga bilo v stoinstletjih krvavega bojnega plesa, da ne bi bil v njem igral tudi naš mali slovenski narod državi v korist ter čast in slavo, sebi pa v pogin, ni je bilo po visokih glavah ali po pameti ali pa tudi nespametno zamotane štrene, da ne bi bil za nje zagrešitev izgubljal naš narod svojih najboljših sinov radovoljno, z veseljem in navdušenjem, saj „je tako ukazal

naš cesar, naš kralj“, in praznili so se domovi naših očetov, naši domovi, slovenska kri je pojila tuja polja, opustela pa so naša, saj ni bilo koga, da bi jih obdeloval, med nas se je vrival tujec, zavzel, kar je bilo najboljšega, naš narod pa, ki je pogibal za druge, je postal narod siromakov, hlapcev, sužnjev.

In ni ga bilo potem tistega gospodarja, za katerega je naš narod prelil potoke krvi, za katerega se je dal trgati na kose, da bi bil siromaku vrgel skorjico trdega kruha pravice, ne, za tega neustranjenega borilca za čast in slavo Avstrije ta Avstrija ni imela nikdar pravice, temveč edino le bič. Lisica na jugu in volk na severu sta ostala gospodarjeva ljubljena, dasiravno sta bila prav onadva tista, proti katerima je zvesti in udani pes — Slovenec stal noč in dan na straži ter branil in varoval svojo Avstrijo. Med tem ko je Avstrija delila vso pravico med druge, je slovenski narod dobil le tupatam drobničko, ki je padla z mize, in še celo to mrvico so mu vzeli, samo če so opazili, da jo je vjel. In da bi se ta pasje zvesti in udani hišni varih morda le ne opomogel, so ga izročili na milost in nemilost njegovima najljutejšima sovražnikoma, na jugu listjaško prevejanemu Italijanu, na severu pa volčje požrešnemu Nemcu. In ta dva, v polni posesti vseh pravic, naj pazita, da bo zvesti in udani čuvaj trpel dvojno krivico: krivico s strani črnohvalne države in krivico s strani svojih dveh po isti državi z vso materinsko skrbjo negovanih zatiralcev, Italijana in Nemca.

To je torej usoda slovenskega naroda, to je torej plačilo za njegovo stoinstletno udanost in zvestobo, tako plačuje velika mogočna Avstrija svojega najzvestejšega podanika. Bilo je vedno tako, in tako je tudi še dandanes!

Res neizmerna mora biti ljubezen slovenskega naroda do države, ki nam na tak način vrača milo za drago, da tako mirno, tako pasje ponižno in pohlevno prenaša vse udarce, ki jih dobiva od te države dan za dnem, da se niti ganil ni, ko je videl, kako brutalno gazijo po njegovih pravicah, s kakim nesramnim cinizmom se tepta v blato vse, kar mu je najdražje, kako mu naravnost odrekajo

pravico življenja, in vse to ali država sama, ali pa njeni protežiranci. Toda vsaka pesem je le en čas lepa!

Zadnji dnevi so pokazali, da je tudi nam Slovincem končno postala stvar preneumna. Dovolj smo robotali, predostokrat smo nesli svojo kožo na prodaj za druge, dovolj naše krvi je poteklo za čast in slavo, ne vemo, koga — če smo tako dobri, tako sposobni, tako zmorni za „kanonenfuter“, hočemo in zahtevamo tudi pravic, ki nam gredo! Ako hoče Avstrija tudi še nadalje imeti v nas, kakor smo bili dosedaj, svoje zveste in ndane čuvaje svojih koristi, naj nam tudi povrne to našo zvestobo in udanost, naj nam da, kar nam gre! Saj pa tudi ne zahtevamo nič izrednega, nič prekomernega, nikakih predprav, saj zahtevamo le to, kar nam je že zdavnaj postavno zajamčeno, s slovesno prisego cesarja samega zagotovljeno, saj hočemo le enakopravnosti in nič drugega!

Ako pa smo prišli v naši slavni Avstriji že tako daleč, da se ne smemo zanašati na taka jamstva, na take slovesne prisege, ako pa je stvar taka, da se nam bodo slej ko prej še one malenkostne mrvice, ki smo si jih dobili od onih tako slovesno zajamčenih pravic, zlobno trgale izpred ust, ako bo slej ko prej že zadoščeval migljaj kakega preperlega, doma za pečko slavno onemoglega nazovivojaškega zlatovratnikarja, ali pa par hujskajočih vrtic v kakem „velelojalnem, avstrijskega patriotizma cvilečem“ veleitalijanskem ali velenemškem časopisu, da bo vse, kar čuje na „c. kr.“, padlo z bičem po nas, no, potem naj si pa pripišejo posledice oni sami, ako bo lepi, pridni, dobri, zvesti in udani psiček s ostrimi zobmi pograbil po roki, ki ima zanj le bič, ne pa kruha!

Naj bo to potem „patriotizem na odpoved“ ali pa „brez odpovedi“, kaj nam mar! Vi glejte, ki imate vojke v rokah, da se vam voz ne prevrne! Mi smo storili svoje dolžnosti več ko preveč, in če vi nočete umeti svojihnapram nam, vaša skrb, naš greh, vaš kes! Mi si omivamo roke,

PODLISTEK.

Križ.

V rastlinstvu poznamo križnice; v živalstvu nahajamo pajka po imenu križavec, ki ima na zadku iz belih peg sestavljen trojni križ; osel nosi svoj križ na hrbtu, kojega mu neusmiljen človek še drugače „prekriža“. V zemljepisju — geografiji — imamo svetokriške otoke, v astronomiji — zvezdoslovju — južni križ — sestav zvezd. V somatologiji — teloslovju — se učimo, da ima vsak človek svoj križ t. j. križno kost; ravno tako vsi sesavci. Domača živinoreja pozna „križanje“ med živalmi. Matematika — računstvo — se poslužuje dveh križev (+ ×). Numizmatika (veda o poznavanju raznega denarja) ima svoje „križake“ star denar. V muziki — godbi — so vpeljali tudi križe, ki zvišajo noto za pol glasa. Če se pa nabere mnogo mnogo takih križev v začetku skladbe, tvorijo ti križi za marsikateriga igralca — velik križ, ki je kriv, da gre vse „navzkriž“. V fiziki — prirodoslovju — pri termometru pomeni križ (+) stopinje nad ničlo ali stopinje gorkote. — Kot mornarjem nam je križ tudi dobro znan:

ladje se križajo na visokem morju; križarji stanejo ogromne svote. Pri sodnji je bil nekdanj — za časa teme in nevednosti — grozen inštrument: „križni sod“.

Tudi drugače mu je zgodovino odkazala častno mesto: poznamo „križarje“, križarske vojske, ki — žalibože — niso rešile križa v jutrovih deželah, kjer se še vedno šopiri mohamedanski polumeseč. V koledarju nahajamo: najdbo križa, sv. Janeza o l križa, križev teden itd.

Križ je ustvarjen za družbo, samevati se mu ne ljubi; kot pameten mož pa ne išče družbe v nepoznanih, visokih krogih, ampak ostane rad med svojimi, sebi enakimi. Taki sorodniki — po lastnosti — so: težave, nadloge, grenkosti skrbi in bridkosti; sorodnik po krvi in obliki pa je sveder, ki ima kakor že rečenole en konec manj.

Kakor nahajamo med ljudmi visoke in nizke stanove — plemenite in preproste razločujemo tudi dvojno vrsto križev. Plemenitega stanu so zlati, z biseri in demanti posuti in se nahajajo na prsih odlikovanih oseb. Križi iz kamena, lesa in železa so pa nizkega ali plebejskega stanu. Ako hočemo, imamo zastopan tudi srednji stan po srebrnih križih; v nižje sloje pa spada — „Križ koromačev“.

Križ je tudi predhodnik marsikojemu dejanju.

Križamo se pred molitvijo, kedar se zabliska; križ napravi gospodinja na hlebu, predno ga načne; mati prekriža svojega otroka, ko ga pošlje kam daleč, voznik napravi križ pred konjem, predno ga požene; pastirji prekrižajo ogenj, da lažje ugasne, itd.

Zasebni ali privatni križi so: slabo vino, luknjasti črevlji, stara devica itd.

Veliki križi so dalje: povodenj, suša, požar, i. dr. Križ opravlja tudi marsikojemu službo: Meči in misli se „križajo“; marsikaj gre večkrat „navskriž“; potepuha „prekrižamo“ s palico in se radi „odkrižamo“ sitnežev. Neprijetno in zoperno je poštemu človeku, ko prosi za službo, da mora napraviti cel „križev pot“. Naš narod šteje leta na križe in pravi: ta ima 5, oni 6 križev. Nobeden se tako ne boji križa, kakor „hudobec“.

Otroci imajo neko igro, pri kateri govore: „Križ, kraž, kralj Matjaž“; tudi nastavlja jo uganjko: „kljuka 5, križ 10; 2 in 3 — kol'ko stri?“

Križ je jako star; pojavil se je v začetku sveta in trajal bo do konca.

Po svoji postavi ali stasu dele se križi v male in velike. Malih ne bodem našteval, ker to niti pravi križi niso: zato

takoj na vrsto z velikimi! — Velik križ je, kedar boli — „križec“; še večji je — vsaj za nekatere — kedar čakajo na „križec“, a

„Njega od nikoder ni“.

Največi križ pa je, kedar nima človek križa — v žepu.

Križi se jako hitro množe; zato jih nahajamo po vseh delih sveta, v (bogatem) mestu, kakor v revni vasi; v krasni palači, kakor v preprosti hišici; pri rokodelcu in uradniku; pri duhovniku in učitelju; pri profesorju in študentu; pri kmetu in cesarju. Vsaka družina, vsak človek ima svoj križ.

Iz besede križ so nastale — razun že omenjenih — še nekoje druge, n. pr.: križada — kjer se ceste križajo; križaki, star denar; križanka — cvetica; križast s križem oskrbljen; križati — mati križa otroka, tudi: mučiti, trpinčiti; križpolje; križnik — nosi križ; in štednjč beseda „križem“, ki pomenja marsikaj, kakor: roke križem držati, križem gledati; noge križem dejati; vse gre križem; vse križem govori, križem morja se voziti; pošlji osla križem svet, pride nazaj uhat ko pred pravi pregovor itd.

(Pride še.)

Dne 4. septembra vse k sprejemu puljske N. R. O.!

ne mislite pa vi, da si jih boste vi svoje nato omivali morda v naši krvi, kar tako radi storite, da se operete svojih grehov. Ne, prišel bo čas, ko se pošteno ogledamo, in obračunamo z vami in vašim bičem, pa če prav potem:

za nami potop!

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

Odlok c. kr. železniškega ministrstva v zadevi povišanja penzije in provizije starega reda.

Na podlagi dogovora s c. kr. finančnim ministrstvom se povišajo, veljavno od 1. januarja 1910, pokojnine, ki tečejo iz penzijskega zaklada za uradnike in poduradnike, in iz provizijskega zaklada za sluge in pomožne uslužbence c. kr. državnih železnic, tistim penzionistom in provizionistom, ki so bili definitivno nameščeni, in ki so bili upokojeni pred 1. novembrom 1899, na tisto mero, katera bi pripadala tem uslužbencem, ako bi bili deželni ugodnosti ureditve plač uslužbencev c. kr. drž. železnic od 1. novembra 1899 še v aktivnem stanju.

Slično se povišajo užitki preskrbovanja, ki prihajajo iz penzijskega ali provizijskega zaklada avstrijskih železnic, vdovam tistih uslužbencev, ki so bili definitivno nameščeni in ki so pred 1. novembrom 1899 stopili v pokoj, ali so pred tem časom umrli.

Odlok c. kr. železniškega ministrstva v zadevi dovolitve izrednih penzijskih in provizijskih prispevkov v smislu § 5 zakona z dne 14. julija 1910, drž. zak. list 132.

Na podlagi dogovora s c. kr. finančnim ministrstvom se dovolijo veljavno od 1. januarja 1910 izredni penzijski, oziroma provizijski prispevki iz obratnih sredstev tistim uslužbencem, ki so bili definitivno nameščeni in upokojeni po 31. oktobru 1899, vendar pa pred 1. julijem 1906, in katerih pokojnina ne doseže letnega zneska 3000 K, in sicer se poviša

1. uslužbencem s štatuarično penzijo, oziroma provizijo do izključno 1000 K za 12%;

2. uslužbencem s štatuarično penzijo ali provizijo od 1000 K do izključno 2000 K za 8%, in

3. uslužbencem s štatuarično penzijo ali provizijo od 2000 K do 3000 K za 5% od štatuarične penzije, oziroma provizije.

Skupna svota štatuarične penzije, oziroma provizije in izrednega penzijskega, oziroma provizijskega prispevka pa ne sme prekorati v 1. točki omenjenih slučajih svote 1080 K, v točki 2. omenjenih slučajih svote 2100 K in v točki 3. omenjenih slučajih svote 3000 K, in v nobenem slučaju ne sme skupna svota penzije ali provizije prekorati tiste svote, katera se dobi, ako se prišteje upokojenim še 40% kvota dunajske stanarine tistega razreda, za katerega je bila namenjena.

Pred objavo tega odloka dovoljeni penzijski, oziroma provizijski prispevki se imajo vštetiti k izrednim penzijskim, oziroma provizijskim dokladam.

Izvanredni prispevki penzije, oziroma provizije se pri odmeri preskrbitvenih užitkov zaostalih, kakor pri odmeri pogrebne kvartala ne vštejejo.

zjž— **Podružnica „Jesenice“.** C. k. deželna vlada je z odlokom št. 1578/pol. z dne 18. julija 1910 potrdila pravila za podružnico „Jesenice“ Z. J. Z. Stem je dovoljena ustanovitev te podružnice in ker je več kakor za podružnico potrebno število članov že prijavljenih centrali Z. J. Z. v Trstu, se vrši v najkrajšem času ustanovni shod te podružnice. Da se je prijavilo v tako kratkem času toliko članov je gotovo tudi zasluga tistih tovarniških sirovežev, ki so tulili na prvem shodu kakor sestradani volkovi.

zjž— **Zvezde padajo.** Drž. železnica izdaja vedno take pametne naredbe, da jih mora vedno zopet popravljati. Pri uravnavi plač itd. pri nižjih uslužbencih se marsikdaj spremeni stopnja kategorije, in namesto da bi imel pravico nositi uslužbenec 2 ali 3 zvezdi, kakor prej, ima pravico po novi reformi le do ene, oziroma dveh zvezd. Ker pa ima njegova uniforma te stvarce že našite, se seveda tudi marsikateri ne obotavlja, in nosi s ponosom eno zvezdo več, kakor mu pripada. Da, poznamo celo slučaj, da je imel nekdo nižjih uslužbencev galajopico in na njej prišito prav namenoma eno zvezdo več,

da se pokaže svoji puncu bolj veličastno, in kadar jo je pričakoval v bližini cerkve sv. Antona, smo ga videli paradirati vedno v galajopci. Ker je bilo zlorab preveč, je izdalo c. kr. ravnateljstvo drž. železnic naredbo, v kateri strogo zapoveduje, koliko zvezd sme nositi nižji uslužbenec. In zdaj so pričele padati zvezde. Našle so se po postajah, po progi in cestah, in marsikateri, ki se je gledal s ponosom v zrcalu, premišljuje sedaj o lepi preteklosti, v kateri je bil bolj ponosen sam nase, akoravno se pomnožena zvezda ni še čutila pri cvenku v žepu. In kaj šele punca! Kako bode gledala!

zjž— **Otrok iz šole.** Ko smo hodili še v šolo, se spominjamo, da se je nahajal vedno kdo, ki je prav rad tožil svoje sošolce, in to ali iz zlobnosti, ali pa, da se je stem prikupil učitelju. Takega sošolca smo imenovali tožnika. Seveda nam tak brihten fant ni prizadel škode, k večjemu, da so nas vzeli malo bolj na piko. Taki tožitelji pa se najdejo žalibog le prepogostokrat tudi v resnem človeškem življenju, in to še posebno med nami uslužbenci pri železnici. Ker pa tu neha vsaka šala, ker ima tako zatoževanje lahko tudi težke gmotne posledice za posameznika, potem to ni več otroško zatoževanje ampak ima namen, drugemu škodovati pri svojih predpostavljanih v njegovi službeni lastnosti, ali ga celo spraviti ob kruh. In takega tiča, ki opravlja ta lepi posel, imenujemo „denuncijanta“. To lastnost ima menda tudi neki vlakovodja Tschofenigg, menda tisti, ki je bil izvoljen od socialdemokratov za delegata v zavarovalnico avstrijskih železnic proti nezgodam. Srčal je ta vlakovodja Tschofenigg pri svoji vožnji neki tovorni vlak, katerega partija mu ni bila prav pri srcu, bržkone premalo internacionalna. In pri tem vlaku je videl menda vse v neredu, akoravno je bil vlak pregledan po za to postavljenih organih pred svojim odhodom. Videl je ta vlakovodja, da so vrtinci nagnjeni na eno stran, klini ne vtaknjeni in verige v neredu. Vsega tega niso videli revizijski organi, pač pa mimogrede vlakovodja Tschofenigg, ki se je vozil vendar mimo z osebnim vlakom s precejšnjo hitrostjo. No, in še isti dan je ta Tschofenigg ob priliki šole za vozno obojje zatožil to partijo pri dotičnem predpostavljenemu uradniku. Ker pa je bila to menda le debela laž, je razvidno, da je hotel on to partijo le počrniti, to se pravi — denunciral je. Ako bi se nahajal tovorni vlak res v takem neredu, je moral videti v tem vendar nevarnost za kako nesrečo in bi bil moral to javiti precej na prvi postaji, ker le stem bi bil zabranil kako eventualno nesrečo. Ker pa je bil sam prepričan, da stvar ni taka, je pustil tovorni vlak mirne vesti držati proti njegovemu cilju in šel potem ovadit svoje službene kolege. Svetovali bi vlakovodju Tschofeniggu, naj pometa prej pred svojim pragom, potem naj gre druge toževati, ako se že hoče prikupiti pri svojih predpostavljanih na škodo drugim. Mislimo, da on ni tako slabo plačan, da bi na tak način moral škodovati drugim mlajšim, morda sam sebi v korist. Ni najlepša človeška lastnost, skušati škodovati drugemu na tak način in to še posebno ne s strani kaknega vlakovodje. Ako najde zopet kak vlak v takem neredu, potem pa prosimo, da to javi precej prvi postaji, da se ne prigodi kaka nesreča, kakor tokrat, ko je obstajala v tem, da je po tal on denuncijant.

zjž— **Železniški zdravnik.** Neverjetno, ali vendar gola resnica je, da nekateri železniški zdravniki mislijo, da so pacienti železničarji in njih družine radi njih tu in ne oni radi železničarjev. Izprva se potegnejo taki zdravniki z vso vnemo za ta mesta, seveda ker so dobro honorirani, in zraven pa uživajo vse ugodnosti železniških uradnikov. Ko pa je tak človek enkrat imenovan železniškim zdravnikom, pa mu postajajo železničarji nekaki nadležni pacienti ali bolniki. Kako železničarje preiskujejo in odpravljajo, nam ni treba razjašnjavati, ker to je imel priliko opazovati in izkusiti marsikdo sam na sebi. Ni dosti, da so železničarji navezani na gotovega zdravnika in da jim ta sme zapovedovati le najnavadnejše in najpotrebnejše stvari, si dovoljuje potem kak tak zdravnik še kako prav sirovo ravnanje s člani bolniške blagajne in to celo še z ženskimi spolom. Ako si že možki pustijo dopasti včasih kako renčanje, pa nikakor ne gre, da bi se ravnalo še z družinskimi člani po nečloveško. Eden takih železniških zdravnikov je menda dr. Wolfer v Gorici, ki se je menda izrazil, da on ne potrebuje železničarjev pacientov. Gospod doktor, saj se vendar lahko odpoveste te — neprijetne (?) službe. V skrbah za svoje

otroke, ki imajo, kar je spoznati po kašljanju, oslovski ka elj, se zateče k temu zdravniku neka mati, žena železničarja. Že prvokrat, ko je prišla, se je menda izrazil: „Ako vam dam zdravilo ali pa ne, je vse eno!“ No, pomagalo res ni veliko. Dobil pa je dotična mati po drugi osebi neki prašek za kašelj, po katerem je menda kašelj malo polegel. Mati se zateče k zdravniku, da bi jej zapisal ta prašek na račun bolniške blagajne. Zdaj pa je bil ogenj v strehi. Kričal je: „Vaš mož je mizar, jaz sem pa zdravnik“ in se grozno jezil, zato ker ga je ta nesrečna mati prosila za to uslugo. Pa nič bi ne rekli k vsemu temu, ako bi se ta zdravnik obnašal proti njej vsaj deloma tako, kakor bi odgovarjalo njegovi akademični izobrazbi, ampak postal je sirov, kričal kakor zbesnel in pehal to ubogo ženo v sobi kakor kako zločinko. Vpil je, da ne podpiše za prosti list in da tudi ne zapiše zdravila. Nazadnje, ko se je zdel nad svojo žrtvijo, je menda milostno prijel za pero, ga pomočil v črnilo in zapisal nekaj, bognečaj pa morda po želji matere, ki trepetala za svoje otroke. Damo mu kot zdravniku deloma prav, ker menda on vse boljše ve, ampak ako so omenjeni prašek rabili drugi z uspehom v isti namen, potem res ne vemo, zakaj bi zdravnik ne ustregel želji klijenta, ko vendar njega nič ne stane. Slavno c. kr. ravnateljstvo državnih železnic pa prosimo, da pouči tega zdravnika o ravnanju s svojimi klijenti, ali pa naj se odpove te njemu nadležne službe.

zjž— **Opomba uredništva.** Ker nam danes primanjkuje prostora, objavimo dopis o razmerah na postaji Gorica v prihodnji številki.

z jž— **V Prago.** Opozarjamo člane in sploh slovenske železničarje zopet na polet v zlato Prago ob priliki enkete (velikega zborovanja) slovenskih železničarjev, ki se vrši dne 10., 11. in 12. septembra t. l. v zlati Pragi. Na samo radi velikega pomena te prve enket, katere se udeležijo jugoslovanski železničarji, ampak že radi važnosti dnevnega reda prosimo vsakega železničarja, ki mu je po svojih sredstvih kolikor mogoče, da se udeleži tega važnega izleta in zborovanja. In kdo naj bi si ne želel ogledati lepe stolpe zlate Prage? Omenimo, da bode prenočevanje brezplačno in se torej z varčnostjo lahko izhaja z majhno svoto. Kdor se udeleži torej 10., 11. in 12. septembra enket v Pragi, naj nam to naznani prej ko mogoče, da mi potem pravočasno naznamo število udeležencev v Prago, udeležnikom pa potem naznamo čas odhoda vlaka. Vsak naj prosi za dopust in prosto vožnjo z brzovlakom. Kdor še ni videl mesta Prage, in kdor želi videti in spoznati ugled in moč slovenskih železničarskih organizacij, naj ne zamudi te ugodne prilike, udeležiti se tega izleta k enketi „Lige slovenskih železničarskih organizacij!“

zjž— **Podružnicam.** Umestno je, da se udeleži enket v Pragi od vsake podružnice vsaj en zastopnik. Naj se to pravočasno naznani centrali. Po enketi se vrše potem shodi podružnic, na katerih se bode poročalo o različnih referatih ali razpravljanih na tej enketi.

zjž— **Našim članom.** Članom v Trstu in tistim, ki prihajajo v Trst, pripravljamo popolnoma novourejeno „Gostilno članov N. D. O.“, katere upravitelj je znani večak gostilničar Hinko Kosič. Odbor gostilne sestoji tudi na polovico iz članov „Zveze jugoslovanskih železničarjev“. Gostilna se nahaja blizu južnega kolodvora na vogalu Via Ghenga in Via Carradora. Točijo se izvrstna vina in budjeviško pivo. Kuhinja pripoznana dobra in cena.

zjž— **Podružnica Maribor Z. J. Ž.** Nemila usoda je zadela našo podružnico. Komaj dober mesec po ustanovitvi je ponesrečil v službi zvesti naš član Jernej Pelko, in že nam prihaja vest, da je ponesrečil 16. t. m. drugi naš član, Martin Wogme, zavirač južne železnice v Mariboru, pri Zidanem Mostu v valovih Save. Kopal se je v Savinji ter hotel preplaviti Savo, pri tem pa je prišel močan vrtimec, kateri ga je potegnil v globočino, in je na ta način utonil. Nesrečni mož zapušča ženo, otroka in mater, ki so prišli sedaj v največjo revščino, ker Wogme ni bil ne pri kakem pogrebem društvu in tudi ni imel še let za pokojnino. Podružnica Maribor Z. J. Ž. je ukrenila vse potrebno, da reši nesrečno družino vsaj deloma iz trenutnega pomanjkama.

Nesrečnemu članu blag spomin!

Tovariši!

Širite naše glasilo!

Dne 4. septembra.

Narodna Delavska Organizacija je razposlala narodnim društvom v Trstu in okolici sledeče vabilo:

Kakor Vam je znano, je naša slavna vlada v svoji velikanski skrbi za javni mir in red prepovedala izlet v Pulo, ki ga je nameravala prirediti NDO. v nedeljo, dne 7. t. m. Izlet je bil prepovedan in se nimogel vršiti.

NDO je imela s pripravami za izlet velikanskih stroškov, ki so ostali vsled prepovedi izleta nepokriti.

Da vsaj nekoliko pokrije te stroške, da vsaj kolikor mogoče nadomesti veliko škodo, provzročeno po c. kr. vladi, sklenila je NDO da priredi v nedeljo, dne 4. septembra, popoldne

veliko veselico,

kakor nadomestek za prepovedani izlet v Pulo, in to zlasti tudi zato ker priredi ta dan Narodna Radnička Organizacija v Puli

velik izlet v Trst

da tako pokaže svojo solidarnost z NDO. Prosimo torej slavna društva, da se dne 4. septembra udeležijo toliko sprejema naših puljskih tovarišev, kolikor popoldanske veselice ter nam tozadevni sklep naznanijo zadnji čas do dne 25. t. m. Vse podrobnosti objavimo pravočasno.

Odbor N. D. O.

Domače vesti.

d— **Konfiskacija.** Gospod c. kr. državni pravnik je vzel v roko svoj rdeči svinčnik in nam razmesaril našo zadnjo številko, kakor pač zna le on. In kaj smo vendar storili tako hudega, da smo zapadli sveti jezi gospoda varuha javnega redu in miru? Saj nismo storili nič drugega, kakor da smo povedali resnico in nič drugega kakor resnico? Ali morda ni resnica, da je imela avstrijska država za nas avstrijske Slovence, zlasti pa za nas Slovence in Hrvate, za vso našo neomajno zvestobo le nevhvaležnost, nezvestobo in zatiranje? Ali ni vedno in vselej pretežirala naših najljubejših sovragov, Nemcev in Italijanov? Tlačili in zapostavljali so nas vedno, tlačijo in zapostavljajo nas tudi dandanes! Ali to morda ni res, gospod c. kr. državni pravnik? In ali ni morda res, da vsaka sila izzove protisilo, da dobi vsak zločin svoje plačilo? Saj prav zato sedite vi, gospod c. kr. državni pravnik, na svojem visokem stoličku, da poskrbite zato, da se izvrši to, kar smo mi trdili! In taka stvar, taka resnična stvar potem zapade vašemu rdečemu svinčniku! Gospod c. kr. državni pravnik, ali vas ni pičla kaka posebna muha, da ste se razhudili tako zelo? Recite nam le, gospod c. kr. državni pravnik, in varih pravice in resnice, ali ni morda res, da vse notranje delovanje naše države meri že dolgo nad sto let sem le nato, da izginejo nemiški narodi, da požrešni Nemec požre vse, kar ni nemškega v naši blaženi Avstriji? In recite nam, ali tako ravnanje ni res zločin, najrjši zločin, ki ga le more kdo zakriviti na telesu našega naroda? Ako je kazniv zločin, storjen na posamezniku, ako ste takoj za petami zločincu, ki ubije, ki oropa svojega bližnjega, zakaj ne iztegne svoje roke po zločincu, ki ubija, ki oropa cel narod, tisoče, milijone najzvestejših podanikov tiste države, ki vam je poverila vaš vzvišeni posel čuvaja resnice in pravice, temveč iztegnete svojo roko po listku, ki je zakrivil strahoviti zločin, da je povedal — resnico, golo resnico, da mora tudi tak zločin dobiti svoje plačilo! Pa še to-le: gospod c. kr. državni pravnik! Ali hočete morda vi prevzeti in povrniti škodo NDO., ki jo ji je napravila visoka c. kr. vlada z nepričakovano prepovedjo že dovoljenega izleta v Pulo? Le pridite k nam, in povedali bomo, kako se ta škoda da izraziti v — stotakah! In pa povejte nam takole čisto po pravici, ali bi bil prepovedal izlet v Pulo nemškemu „Turnverein“ ali italijanski „Ginnastichi“? Prav gotovo ne! Prepovedan pa je bil N. D. O., in to prav zato in edino le zato, ker je — slovenska. Če bi bila ta organizacija nemška ali italijanska, ali pa tudi socialnodemokratska, prav gotovo bi ne bilo prepovedi!

Ali ni tako gospod c. kr. državni pravnik? In če to povemo, nas konfiscirate. Ali se ne zdi vam samim nekoliko čudna ta stvar. In kaj smo še storili? Povedali smo najsvetejšo resnico, za katero so stekli potoki slovenske krvi, rekli smo, da smo mi Jugoslovani vedno iskali svoj spas v Avstriji in vi ste se tako zelo bali, da bi ta nepobitna, a v svojih posledicah za nas tako bridka resnica ne pomotila po vas tako skrbno čuvanega javnega reda in

miru! In če kdo potem vedno in vedno plačuje najzvestejšo službo z najršo ne-hvaležnostjo, ali se ne pravi to potem odbijati dotičnika od sebe. Ali potemtakem ni res, da je Avstrija s svojo nehvaležnostjo odbijala in še odbija Jugoslovane od sebe? In če se to dogaja odkar vzhaja in zahaja solnce nad avstrijskimi Slovani, če so vzlic temu ti narodi vztrajali v neomajni zvestobi do države, ki jim je na tak način vračala njihovo zvestobo, če pa je končno priklopila sila do vrhunca in je to zatirano ljudstvo začelo razmišljati o teh stvareh in je te misli tudi povedalo v javnosti, gospod c. kr. državni pravdnik, ali ne čutite, da je bilo upravičeno v to? In če glasilo jugoslovan-skega narodnega delavstva ponovi te upravičene misli, ali ga je treba potem zapleniti? Gospod c. kr. državni pravdnik! Po- vemo vam, da je tu pač vsaka konfiskacija udarec v vodo! Kaj vam pomagajo vsi vaši rdeči svinčniki in vse vaše zaplembe! Dokler bo država, dokler bo c. kr. avstrijska vlada na tak nezasišan način teptala pravice jugoslovankega narodnega delavstva kakor je to delala doslej, posebno pa ob priliki prepovedi izleta v Pulo, ako bo na tak način sama silila naše ljudstvo v raz- mišljanje, so zastoj vsa taka, rekli bi skoraj, otročja sredstva — kvečjemu mo- rajo le še poglobiti ta razmišljanja. In kaj takega vendar nečete doseči vi, gospod c. kr. državni pravdnik, vi varih javnega miru in reda! Torej pamet, gospod c. kr. državni pravdnik, in pa — na sv. denje! Kaj ne da!?

d— „Slovensko delavstvo.“ Pod tem naslovom je ljubljansko „Jutro“ z dne 14. avgusta priobčilo uvodnik ki zasluži, da se pobavimo z njim. Evo torej tega članka. kolikor zadeva N. D. O.:

„Kar je bilo na Slovenskem treznej- šega in inteligentnejšega delavskega ele- menta, ta se je organiziral v socijano- demokratski stranki. — In prav nič čudnega ni na tem! Slovenska narodna napredna stranka je bila skoziinskozi nedemokratska, v nji delavstvo ni moglo iskati zaslombe, kot slepo orodje klerikalizma se ni pustil izrabljati inteligentnega delavca, in njegova naravna pot ga je vodila v takrat edino res delavsko organizacijo v socijalno de- mokracijo! Tukaj danes ne pomaga nobeno jadikovanje, lastna brezbriznost je kriva tega dejanskega položaja!

Šele v zadnjih letih se je v Trstu za- čelo resno res slovensko delavsko gibanje, ki se je preneslo tudi v Ljubljano! In o tem gibanju par besed odkritosrčnih in res- ničnih, upravljenih na noben naslov! — Ne mislim tu govoriti o tržaškem gibanju, da mislim mi je le ljubljansko „Narodna de- lavska organizacija“. Mlada je, mnogo ne moremo že v tako kratkem času pričako- vati od nje, a vendar moramo odkritosrčno priznati, da ni storila niti tega, kar smo pričakovali! Par let že obstoji ta organizacija, a niti najmanjšega dela, pozitivnega uspeha ne more zabeležiti! To je pa tudi popolnoma naravno, ker ta organizacija nima onega realnega temelja, ki je prvi in edini temelj vsake stanovske skupnosti, delavca, ki v slučaju potrebe išče v svoji organizaciji opore in podpore, se ne more obrniti na N. D. O., ker mu ne more nuditi tega, kar on išče in potrebuje! In dokaz temu je dejstvo, da se je oklenilo takoj v začetku N. D. O. impozantno število slo- venskega delavstva, ki je pa tekom časa zapustilo ladjo! In pred žalostnim dejstvom stojimo, da je v zadnjem času reprezentir- al N. D. O. delavski naraščaj, ki je s svo- jim dramatičnim, tamburaškim in veselič- nim odsekom in raznimi zabavnimi prire- ditvami reprezentiral stanovsko delavsko organizacijo. Vsa čast delavskemu naraščaju, ki potrebuje zabave in razvedrila, ki deluje na svojo roko, a bati se je, da zapusti tudi ta naraščaj vrste slovenskega delavstva in se poizgubi ter odtuji narodu, ker se nihče ne briga zanj, ker je prepuščen sam mu sebi!

N. D. O. ne sme in ne more biti nikdar torišče posameznih oseb, ki s svojo neumestno in neprimerno ambicijo neiz- merno škodujejo organizaciji, ki je stanov- ska, ki je v nji oseba nič, a vse skupnosti interesov. In ravno de stvo, da se vse delo v N. D. O. osredotočuje v praznih besed- dah, prirejanju veselice, je vzrok, da N. D. O. nima danes v javnosti onega pomena, ki bi ga morala imeti! Po inicijativi tržaške N. D. O. je bil sprejet nov organizacijski statut, ki si vsi obetajo od njega vse naj- boljše, ali tudi ta statut ne bo dosti po- magal, ako se bo dosledno in vedno za-

nemarjalo delo, ako se bo govorilo samo prazne besede! Veliko je na Slovenskem ljudi, ki bi delovali v in z N. D. O., a odbija jih ravno medsebojno osebno ro- vanje v organizaciji, brezdelnost in nepri- merna ambicija raznih oseb!

Sine ira et studio sem napisal te be- sede, priporočal bi pa še tržaškemu osred- njemu vodstvu, da naj vedno računa z dej- stvom, da je N. D. O. v Ljubljani mrtvo rojeno dete, dokler bo ista osebni pašaluk a ne stanovska organizacija. Mi smo po- polni demokrati in Slovenci, zato nas pa boli, ko vidimo, da je zašla slovenska na- rodna delavska organizacija po krivdi ne- pomembnih posameznikov na popolnoma napačna pota, ki vodijo do popolnoma na- ravnega procesa — do razpada! Zato pa tudi pravimo: „Manj veselice, a več realnega, socijalnega dela!“

Veliko resnice, ako ne vsa, je v teh izvajanjih in marsikaj bi mi še debelo pod- črtali. Resnica je namreč, da so N. D. O. v Ljubljani že takoj izpočetka postavili njeni, morda celo narinjeni ustanovitelji na napačno stališče, ker so ustanovili N. D. O. le kot sredstvo v dosego svojih lastnih ali pa gotovih strankarsko poli- tičnih namenov. Na tak način ustanovljena strokovna organizacija pač res ne more uspevati in to temmanj, ako so se potem celo tisti, ki so izpočetka kar „goreli“ navdušenja za dobro stvar, videč, da stvar ne kaže zanje pričakovanih uspehov, po- časi umaknili in prepustili celo stvar, da pač plava ali pa tudi utone. Mnogo krivde, da N. D. O. v Ljubljani ni mogla uspevati tako, kakor je bilo pričakovati, zadene tudi tiste ljudi, ki so prav iz zgoraj omenjenih nagibov hodeč svoja separatistična pota zahtevali popolno samostojnost za ljub- ljansko N. D. O.

Hoteli so biti sami svoji, da bi tem lažje izrabljali N. D. O. za svoje namene, in prav to se je kruto maščevalo, ne na njih, pač pa na ljubljanski N. D. O., ki je brez zveze z utrjeno tržaško N. D. O. začela nazadovati, ker pa že pomenja pol- lom. Dočim so se v tržaški N. D. O. uvedla mnogoštevilne občekoristne naprave, je bilo to v Ljubljani nemogoče, ker je bila ljubljanska N. D. O. sama zase pre- slaba, spojenje s tržaško N. D. O. pa se je dosledno odklanjalo. Drugačna pa se kaže bodočnost ljubljanske N. D. O. sedaj po sprejetju novega organizacijskega šta- tuta. Ljubljana je sprejela glavna pravila tržaške N. D. O. in se tako odrekla svoji samostojnosti. Obenem stem pa je sprejela tudi vse druge naprave tržaške N. D. O., kakor podporne zaklade itd. in se posta- vila pod nadzorstvo osrednjega vodstva N. D. O. Stem so podani tudi za ljubljansko N. D. O. popolni življenjski pogoji in to tembolj, ker bo osrednje vodstvo strogo gledalo nato, da izginejo iz N. D. O. vse osebnosti in da se posvete vse razpoložljive moči resnemu delu v korist delavstvu, ne pa posameznim osebam, ki bi skušale izrabljati NDO v svoje namene. Hvaležni smo člankarju v „Jutru“ na njegovih odkritosrčnih besedah in ga edino le še pozivljamo, da se tako odkrito, kakor se je lotil kritike, tudi po- prime realnega, socijalnega dela in da skuša čim največ enakomislečih privedi v krog N. D. O. D., manj veselice, a več realnega, socijalnega dela, to je tudi naše mnenje. Dajmo mladini prilike, da se po- zabava, a dajmo ji tudi prilike, da se pouči in izbrazji. Ako je dosedaj bila mladina tista, ki je držala kvišku prapor N. D. O. v Ljubljani, ne zaostanite za njo vi starejši in pokažite ji z resnim de- lom zgled, kako je treba delati realno in socialno. Tako trdno upamo, da bo tudi v Ljubljani, v središču Slovenije, zopet vzcvetela N. D. O. v blagor našega na- rodnega delavstva!

d— Izlet puljske NRO v Trst. Ka- kor javljamo že na drugem mestu, priredi puljska NRO dne 4. septembra velik izlet v Trst, da tako nadomesti po naši preslavni c. kr. vladi prepovedani izlet tržaške NDO v Pulo in tako pokaže svojo solidarnost s svojimi tržaškimi sobraty. Prepričani smo, da narodno delavstvo v Trstu in okolici z največjo radostjo pozdravi to veselo vest

in da bo dne 4. septembra pokazalo, kako iskreno ljubi svoje puljske tovariše in so- bojevnike za pravice narodnega delavstva. Sklep je torej tu, pričeli smo tudi že s pripravami za dostojen, veličasten sprejem svojih puljskih bratov in tovarišev in na- daljevali bomo s temi pripravami. Treba je pri celi stvari edino le še nečesa, da bo stvar v popolnem redu: treba je le še dovoljenja slavne c. kr. ob- lasti, katero si bomo seveda preskbeli pravočasno, in po- tem, dva dni pred napovedanim izletom, zopet — prepovedi! No, upamo pa vendar, da so razmere v Trstu vsaj nekoliko drugačne od onih v Puli, upamo vsaj, da v Trstu ne bo zopet ka- kih Ripperjev in drugih takih ljudi, ki se najprej tope same prijaznosti in vljudnosti, potem pa kar čez noč izpreminjajo svoje mnenje slečejo svoj ovčji kožuh in se po- kažejo v svoji pravi volji podobi. Poudar- jamo torej, da upamo, da v Trstu ni takih ljudi, ki se zboje par hujskaških brencjev v uredništvu kakega čifutskega lista, ali pa če skremži svoj obraz par mlečnozobih mazzinianskih fantalinov, za katere ni treba policijskih sabelj in revolverjev, da se uže- nejo v kot, temveč edino le v vodo namo- čene veje ali pa cunjce.

Kakor torej rečeno, smo uverjeni, da tu ne bo zapreke, vendar pa poudarjamo to-le: naj se pristojni činitelji nikakor ne igrajo z ognjem, naj nikar ne sejejo vetra kajti prepričani naj bodo, da bi v tem slučaju želi požar v takem viharju, kakor ga še ni bilo. Slovesno izjavljamo: namen na- rodnega delavstva ni bil in tudi sedaj ni, da bi izzivalo, da bi motilo javni mir in red! Po naših avstrijskih zakonih, spreje- tih po ljudskem zastopstvu in potrjenih po našem ustavnem vladarju, ki je slovesno prisegel, da se bodo v naši državi enako čuvala ustavne pravice vsakega posamez- nega in vseh državljanov, imamo tudi mi narodni jugoslovanški delavci pravico združevanja, imamo tudi mi pravico, da sprejemamo v svoji sredi svoje brate. Te pravice nam ne more in ne sme jemati nihče, niti kak c. kr. admiral niti kak c. kr. namestnik ali c. kr. policijski ravna-

telj, še manj pa kak čifutski list, ali pa kak smrkav mazzinianski paglavec! Mi nismo in ne bomo izzivali, in stvar po- klicanih činiteljev je, da poskrbi zato, da tudi nas ne bo nihče izzival, posebno pa ne na naših rodni slovenskih tržaških tleh! Za to so tu, to je njihova dolžnost. Upamo torej, da jo bodo tudi izvršili v polni meri!

d— Mladina, na delo! Od sv. Jakoba nam pišejo: Kakor je v občie znano, je v šentjakobskem okraju z ozirom na to, da so vsi glavni in največji zavodi blizu sv. Jakoba, največje število delavcev — članov N. D. O. Umevno je tedaj, se je uvidela potrebn ustanoviti pri sv. Jakobu okrajno skupino N. D. O., sestojajo iz štirih krajevnih skupin, to je: iz skupine „Sv. Marko-Sv. Andrej“, „Lloyd“, „pli- narna“ in „Linolej“. V glavnem napredu- jejo vse povoljno in vršijo s tem svojo nalogo. Veseli odmevi so to ako pomislimo, da so v odborih vseh teh skupin večinoma priletni, skromni možje, ne razpolagajoči z onim znanjem, ki je za to potrebno. A vendar v sv. Jakobskem okraju ne pri- manjkuje — mladina. Nelepo je, da mladi- na ni dosedaj čutila potrebe stopiti v bojne vrste družinskih očetov, ki ob vseh skrbeh za vskdanji kruh najdejo vendar časa za splošnosti nam-njene zadeve. S tem nikakor nočemo predbacivati šentja- kobski mladini narodno nezavednost, ker vem in moram priznati, da vrši v pevskih društvih svojo narodno dolžnost; moje je pa mnenje, kakor očeta družine, da bi se ravno mladina, ki nima posebnih skrbi, morala zavzemati za delavska vprašanja, napredek N. D. O. i. t. d., kajti jaz mi- slim da za delavca pride najprej njegovo eksistenčno vprašanje in potem še-le druge zabave, petje, igre (dramatika). Mladina! N. D. O. te krvavo potrebuje! Le od tebe je odvisna bodočnost, ker ko bode mo mi družinski očetje onemogli in ako nas ne bodeš ti nadomestovala, v kar kliče sveta dolžnost, bodo morale naše skupine zaspati večni sen, kajti na dlani je, da sedaj, ko se je na zadnjem izr. obč. zboru N. D. O. sprejel novi statut in ko se bodo v naj- krajšem času vršile volitve skupinskih odborov, potrebujemo svežih moči. Naj mi tedaj ne zameri šentjakobska mladina, ako

CENE ZMERNE. TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zra. en. „BUF“ ET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v pritli- čju, ampak v prvem nadstropju. POZOR! Skladišče ni v pritli- čju, ampak v prvem nadstropju.

Sprejemajo se na- ročila po meri. Velika izbira vol- nenege blaga.

Največja slovenska manifakiurna trgovina v Trstu,

Križmančič & Breščak

ulica Nuova št. 37.

V zalogi se nahaja velikanska izbira vsakovrsnega modernega blaga, za spomlad in leto, moške in ženske obleke, raznovrstno perilo, preproge zavese itd. Velikanska izbira vsakorstne drobnarije, za ši- vitje in krojače vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Udom N. D. O. dajeva 10% popusta

Prporoča se kot Slovenca slav. občinstvu za najboljnejši oblik.

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga II, Y 1161, 5: 9 I. V.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17. II. ul. Miramare
: Telefon: št. 23-21. : III. v Škednju.

Čisti dobiček tega vašega prvega go- spodarskega podjetja je namenjen lo- vam in vaši svoti stvari!

družinski očetje tu javno izražamo željo in apeliramo na njeno sodelovanje. Upam, da ta glas ne bo glas vpjiočega v puščavi in da ta moj nasvet ne bo padel na nerodovitna tla, temveč da bo padel na rodovitna tla in obrodil mnogo sadu. Mladina! Na tebi počiva nadaljni napredek in procvit naše prepotrebne in za naše delavce koristne „Narodne delavske organizacije“!

Star odbornik.

d— Daleč tam dol!, menda v osrednji Afriki, je živel zelo ljudomil, res človeško dober vladar. Njegova prva stvar je bila, ko je nastopil vlado, da je odpravil ljudožrstvo, suženjstvo in druge take nečloveške navade, ki so dotedaj bile še v polni veljavi v njegovem kraljestvu. Zato so ga tudi njegovi podaniki ljubili iz vsega svojega srca. Kralj je bil v resnici dober, a drugačni so bili tisti ljudje, ki so stali prvi pred njegovim obličjem.

Ti so se še spominjali onih starih časov, ko so si lahko privoščili, kakor se jim je pozdelo, lepe mastne pečenke. Pograbiti so dali namreč prvega podanika, pa so si ga dali potem napraviti kot pečenko ali rižot ali kaj podobnega. Zato jim tudi ni nič kaj ugajala zapoved, da naj si odselej polnijo svoje želodce s fižolom in drugimi takimi stvarmi, ne pa s človeško pečenko. Zlasti jim to ni šlo v glavo, da bi si o velikih praznikih ne privoščili kaj „boljšega“. Posebno piko, pa so imeli na neko tiho in mirno zatišno deželico, v kateri je bivalo kralju najudanejšje ljudstvo, katero pa je imelo nesrečno lastnost, da se je odlikovalo s posebno dobrim, prhkim mesom. Na to ljudstvo so imeli oni velikaši posebno piko in kadar so le mogli, so si privoščili večjo ali manjšo pojedino iz te deželice. Izvedel je kralj tupatam o takih dogodkih, toda velikaši so ga z lažmi in zvijačami znali premotiti, da so imeli v rižotu krokodilje, ne pa človeško meso, ali pa so rekli, da so dali ukončati ljudi, ker so se uprli dobremu vladarju, a pojedli pa da jih niso. Zgodilo pa se je, da so si zopet privoščili tako pojedino iz tiste dežele na predpraznik kraljevega rojstnega dne. In dobro jim je teknila. Ljudstvo, ki je udano ljubilo svojega vladarja, je začelo mrmrati in se zelo razburjati nad takim ravnanjem njegovih velikašev in reklo je, da se ne bo dalo na tak način več klati in peči, zato pa je tudi gledalo zelo začudeno, ko je izvedelo nekaj res zelo čudnega. Bil je praznik vladarjevega rojstnega dne, katerega je ljudstvo praznovalo z vso udanostjo in spoštovanjem.

Ta dan pa so velikaši priredili veliko pojedino. In prav iz tiste vasi, kjer so v zadnjem času pobirali pečenko za velikaško mizo, so se našli zastopniki tistih vaščanov, odlični možje, ki so si djali nov predpasnik okolo pasu, in so šli k velikašem, se ponižno, kakor je to bila vedno njihova navada, pred njimi vrgli na trebuh, se priplazili do njih, jim poljubili noge in jih zagotovili svoje globoke udanosti. Velikaši so jim zato dovolili, da smejo pobirati drobtinice, ki so padale tisti dan z njihove mize. In prišli so potem tisti zastopniki vaščanov v svojo vas pa so rekli: „Ali smo jim pokazali tem velikašem zobe. Nikoli več ne bodo jemali pečenke izmed nas!“ Ljudstvo pa se je naveličalo takega govorenja in je njim pokazalo zobe. Naprej pa ne vemo te storije.

d— Opozarjamo na veselico, ki jo priredi pojutrišnjem naše bratsko pevsko društvo „Ilirija“ v prostorih „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. Pevsko društvo „Ilirija“ je v tako ozki zvezi z našo N. D. O., tolikokrat ji je že pokazalo svojo naklonjenost ob vsakojakih njenih prireditvah, da pač veže dolžnost naše člane, da se udeležijo v čim največjem številu te veselice bratskega društva. Na svidenje torej v nedeljo popoldne pri veselici pevsk. društva „Ilirije“!

d— Zahvala. Podpisani se najpriščneje zahvaljujem svojim tovarišem iz proste luke, ki so mi s podporo, ki so jo nabrali med seboj v znesku K 1420, v moji boleznini storili veliko dobroto. Najpriščneje hvala vsem darovalcem!

Martin Kresevič.

Organizacijske zadeve!

o— Konsumna zadruga članov podružnice N. D. O. za Ajdovščino-Sturje in okolico sklicuje za 28. t. m. ob 3. uri pop. v zadrugne prostore v Šturjah svoj redni občni zbor. Dnevni red je: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo nadzorništvu. 3. Računsko poročilo za prvo poslovno leto. 4. Uporaba prebitka. 5. Volitev enega člana odbora in enega člana nadzorništvu. 6. Slučajnosti.

Za odbor:

Evgenij Rayer
t. načelnik.

o— Krajevna skupina N. D. O. Sv. Marko—Sv. Andrej se udeleži v nedeljo, dne 21. t. m., korporativno velike veselice bratskega pev. društva „Ilirija“, katera se bo vršila na vrtu „Kons. društva“ pri Sv. Jakobu.

o— „Gostilniška in kavarniška zadruga članov N. D. O.“ ima svoj I. redni občni zbor dne 28. avgusta. Kraj, čas in dnevni red se objavi pravočasno. Tajnik.

DAROV!

V znamenje ogorčenega protesta proti brutalni krivici, ki jo je zadala c. kr. vlada N. D. O., stem da je prepovedala izlet v Pulo, in tako gmotno znatno oškodovala N. D. O., so darovali v pokritje stroškov: „Trgovsko Obrtna Zadruga“ K 10*80; Kerže in dr Brnič po 5 K; Purkart J. K 3*60; Bonefačič K 3; Doljak A. K 2*60; Polič, Bregan, Rebula, Turk A. po K 2; Kreševič A. in Čelan po K 2*20; Semič, Povh A., Klun J., in Ukmar A. po 1*60; Kočevar C., Turk F., Vovk V. po K 1*60; Lavrenčič I. Renko A., Gul J., Sajejič J., Petrinja J., Furlan F., Nedode A., Čotar K., Lipolt & Kleva in Hlača I. po 1.20; Čiač F., Požar A., Štebelj L., Štef J., N. N., Godina V., Čermel F., Domačin J., Slokar J., Cotič, Morel J., Lukač M., Mahne F., Nussdorfer I., Bjekar J., Čuš F., Cijak J., Gruden F., Vizintin I., Škof, Može P., Bolonič I., Vlahović V., Frank I., Dujmovič A., Kosmina L., Sturman, Škrinjar M., Meglica G., Ujčič I. in Frank po 1 K; Besednjak I. 80 st., Svetna M., Pahor J., Sajejič J., Stember A., Kobal I., Tominc A., N. N., Pregarc R., N. N., Pangerc J., Primšar M., Verbi I., Pusan K., Olenih A., Vovk A., Germek, Kordiš A., Pertot, Vatovec A. in Samanič po 60 st.; Verčon, Šimnovc, Rože in Hlača J. po 40 st.; Vovk, Jenič, N. N., Gero in Sulič po 20 st.; N. N. 30 st.; Pertot A. 80 st.

Skupaj K 120*50

Voznina v Pulo. V znamenje protesta proti prepovedi izleta v Pulo sta tovariša Josip Juriševič in Josip Babič, člana skupine N. D. O. „Lloyd“, razdelila voznino, namesto da bi si jo dala vrtni od N. D. O., tako-le: po 1 K podpornemu zakladu N. D. O., po 1 K skladu „Narodnega Delavca“, po 1 K godbenemu odseku N. D. O. in po 60 st. za pokritje škode, povzročene po c. kr. vladi N. D. O. s prepovedjo izleta v Pulo. Skupaj torej dva vozna listka — K 7*20. Najpriščneje zahvala zavednima tovarišema! Da bi našla mnogo posnemovalcev!

Sklad „Narodnega Delavca“.

Ob priliki razvitja zastave pevskega društva „Zastava“ v Lonjerju dne 14. t. m. se je nabralo za „Narodnega Delavca“ K 12*52.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Članom N. D. O. pozor

Po služite se vsi ur in zlatanine
ulica del Rivo 26
Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znane cene.

Slovensko podjetje!

Popolnoma prenovljena
Gostilna članov N. D. O.
(Hinko Kosič)
Trst, ulica Carradori in Ghega
(blizu južnega kolodvora)

se priporoča slavnemu občinstvu. Pristni kraški teran, vipavsko, istersko in dalmatinsko vino. Češko budjeviško pivo. Izvrstna kuhinja.

Podpisani priporoča sl. občinstvo svojo
:: žganjarno ::
ulica Petronlo številka 1.
A. B.

Počakaj me, počakaj! kam tečeš tako hitro?

Že par ur letam in iščem trgovino, v kateri se govori slovenski, pa jo ne morem najti; kupiti bi si moral obleko.

Kaj ne veš, kje je naša slovenska trgovina?

Prosim Te povej mi takoj!

Če hočeš biti dobro postrežen, pojdi, kamor zahajamo mi vsi, namreč k

V. DOBAUSCHEK

TRST - ulica Giosue Carducci stv. 11. - TRST

Tam dobiš bogato zalogo gotovih oblek za moške in dečke, po jako ugodnih cenah, ter blago prve vrste. Dobiš tudi vse druge oblačilne predmete, kakor: Jopice, hlače, te, lovnike, srajce, jopice, spodnje hlače, ovratnike, zapestnice, naprsnike, nogavice, kravate, monture, modre in rujave, rumene in bele, naramnice, čepice, dežnike, nosne robce, itd.

Na razpolago je še kakih 2500 letnih oblek za moške, ter se zaradi pozne sezije prodajajo z znižanjem 20% vseh cen. Vrhutega dobi darilo vsak, kdor kupi blago v znesku K. 10.—

Hvala lepa, sedaj grem tudi jaz takoj, ter si bodem nakupil vse, ka potrebujem.

Na svidenje!

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

10. Setembra parnik „Oceanja“ Nowi-York via Patraso-Palermo.
8. Setembra parnik „Francesca“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Ploccolo št. 2. ali pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke **M. AITE** brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velkanska izbera platnega in bombažnega blaga, prtov in prticev ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilnine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVE IN DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati!

— JADRANSKA BANKA v TRSTU —

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslojje).

KUJUJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS
Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 0 VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2.30 — 5.30. — Brzjavljavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.